

Тема уроку. США. Місце країни у світі та регіоні.. Система розселення. Українська діаспора США. Промислові виробництва. Особливості аграрного сектору. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України зі США.

Пригадаємо із якими категоріями, іменами, подіями асоціюється у вас США?

Переглянемо **Презентацію**

№1 США <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-ssa-spoluceni-stati-ameriki-130867.html> та пригадаємо ГП США, берегову лінію, природні умови і ресурси США, особливості рослинного і тваринного світу країни, унікальні природні та антропогенні об'єкти, історію заселення країни, національний та релігійний склад населення, великі міста та "великих людей" цієї країни.

Відео **США.** **Цікаві факти про Америку.** <https://www.youtube.com/watch?v=ojugtZF78>
Кк

Уважно передивившись відео, сформууйте **власну** думку про країну та виразіть її у таблиці "**Плюси та мінуси США**"

Плюси	Мінуси

Чинники економічного розвитку США

Економіко-географічне положення	Науковий та технологічний потенціал	Працересурсний та споживчий потенціал	Природно-ресурсний потенціал	Економічна свобода
---------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	------------------------------	--------------------

Завантажте та перегляньте **Презентацію 2**. "Місце США у світі та регіоні" <https://naurok.com.ua/misce-ssha-u-sviti-ta-regioni-prezentaciya-104906.html>

Перегляньте відео: Реальна Америка: як живе провінційне містечко <https://www.youtube.com/watch?v=JHxPee2QJ5M>

Дайте відповідь на запитання: Чому молодь із пострадянського простору знаходить для себе гідне заняття навіть у невеличких містечках США? (відповідь пропишіть у домашньому завданні!)

Українська діаспора США

Великомасштабна українська імміграція з економічних причин з Галичини, Буковини та Закарпаття до США почалася ще у другій половині XIX ст. Друга хвиля імміграції тривала в міжвоєнний період. Після Другої світової війни в результаті третьої хвилі імміграції до США переїхало

близько 100 тис. біженців з України. Четверта хвиля почалася у 90-х рр. ХХ ст. й триває донині.

США – *третя за чисельністю української діаспори країна світу (після Росії та Канади)*. Там проживає *близько 1 млн осіб українського походження*. Переважна більшість з них народилася уже в США, і тільки близько 20 % становлять емігранти. Близько третини осіб українського походження володіє українською мовою, 15 % використовує її у побуті. Українці в США розселені досить компактно. Понад 90 % українського населення живе в містах, більшість у Нью-Йорку, Філадельфії, Чикаго, Піттсбурзі, Детройті, Клівленді.

За час перебування в США діаспора створила численні українські організації, у т. ч. 13 політичних організацій, 12 професійних товариств, 29 кредитних спілок, 4 страхові товариства, 3 молодіжні організації, 3 жіночі спілки. В країні видають понад 20 газет, 11 журналів, інтернет-видання «Брама», ведуть мовлення близько 20 українських радіопрограм та два телеканали. Найбільшими молодіжними організаціями є Союз української молоді, «Пласт» та Організація демократичної української молоді. Працюють українські вищі навчальні заклади. Найбільш помітними українськими науковими інституціями США є Наукове товариство ім. Тараса Шевченка та Українська вільна академія наук.

Промисловість [США](#) - найпотужніша і багатопрофільна у світі. Країна є одним зі світових лідерів за виробництвом більшості видів промислової продукції: палива, електроенергії, металів, машин та обладнання, хімічних волокон, продуктів харчування. У структурі промисловості поступово скорочується питома вага видобувних галузей. Основні причини цього - імпорт більш дешевої сировини та продуктів його переробки з інших країн, а також жорсткість екологічних

х вимог до виробництва. Промисловість [США](#) займає особливе місце в міжнародному поділі праці. Різноманіття галузей промисловості, забезпеченість різноманітною сировиною і кваліфікованими кадрами, високорозвинена науково-дослідна база дозволили американській промисловості забезпечити масове виробництво різноманітної серійної продукції та випуск унікальних приладів і обладнання як для внутрішнього, так і для світового ринку.

Гірничодобувна промисловість. [США](#) займають чільне місце по видобутку ряду найважливіших корисних копалин - кам'яного вугілля, нафти, природного газу, залізної руди, міді, свинцю, цинку, фосфоритів. Однак частка галузі за кількістю зайнятих і вартості продукції у промисловому виробництві країни невелика і проявляє тенденцію до подальшого скорочення. Власних ресурсів для забезпечення потреб величезної економіки недостатньо, і після Другої світової війни [США](#) з експортера перетворилися на найбільшого імпортера нафти, залізної руди, кольорових металів, [бокситів](#), марганцевої руди, сурми, [алмазів](#), кобальту тощо. У розміщенні гірничодобувної промисловості по районах [США](#) відбуваються помітні зрушення, пов'язані зі зміною структури галузі, головним чином зростанням частки видобутих енергоресурсів. У вартості продукції гірничодобувної промисловості зростає частка Півдня - основного району видобутку нафти, вугілля і газу. Відповідно зменшується частка Півночі і Заходу, де в основному добуваються руди кольорових і чорних металів.

Важлива особливість розміщення обробної промисловості США - практично повсюдне посилення темпів її субурбанізації, тобто зміщення промислового виробництва з центральних частин агломерацій в їх приміські зони. Тут, як правило, розміщуються заводи, що вимагають великих виробничих площ (автомобільні, авіаційні, цементні, хімічні, нафтопереробні, важкого машинобудування і т.д.) і розвиненої інфраструктури. До факторів, що "виштовхують" промисловість в передмістя, відносяться: більш висока ціна на земельні ділянки в центральних частинах міських агломерацій, необхідність створення великих майданчиків для стоянок автомобілів (площа таких стоянок поблизу нових заводів наближається за розмірами до площі самого підприємства), дія законів з охорони навколишнього середовища в містах, "криза великих міст", де центральні частини перенаселені відносно бідним

населенням.

Найбільше зростання характерне для галузей, що визначають НТП і тісно пов'язані з військовим виробництвом. За останні десятиліття в нові галузі виділилися:

- Ракетна промисловість
- Виробництво космічної техніки
- Напівпровідникова промисловість

- Виробництво ЕОМ
- Наукове приладобудування
- Виробництво верстатів з програмним управлінням
- Лазерна, вакуумна, киснева промисловість
- Вертольотобудування
- Виробництво обладнання для запобігання забруднення та очищення навколишнього середовища
- Промисловість паливних елементів та інші.

У середньому в обробній промисловості кожні 4 роки оновлюється не менше 20% продукції, що випускається.

На базі місцевих сировинних ресурсів і значних імпорتنних поставок у США склалися чотири основних промислових комплекси: паливно-енергетичний, з виробництва матеріалів, машинобудівний, комплекс з виробництва споживчих товарів.

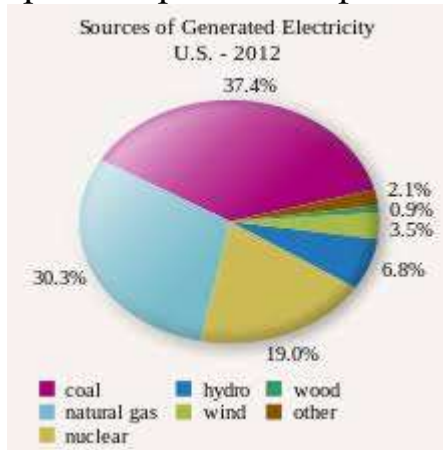
Паливно-енергетичний комплекс включає паливну промисловість і енергетику. За річним обсягом видобутої нафти країна знаходиться на третьому місці в світі після [Саудівської Аравії](#) і [Росії](#). Приблизно стільки ж нафти, скільки добувається, щорічно імпортується. Імпорт здійснюється переважно з [Мексики](#), [Канади](#) і [Венесуели](#). Постійно зростають обсяги видобутку природного газу. Частина його імпортується з [Канади](#) та [Алжиру](#). США займають 2-е місце в світі (після Китаю) за обсягами виробництва та споживання вугілля. Основна частина його добувається відкритим способом. Вже довгий час США - найбільший у світі виробник і споживач електроенергії.

Найбільше значення для енергетичного господарства країни має нафтова промисловість. Головну роль у видобутку нафти відіграють південно-західні штати - Техас, Луїзіана, Оклахома, Нью-Мексико, що поставляють близько 70% нафти, що добувається в країні. У межах цього району нафту видобувають і в шельфовій зоні Мексиканської затоки. Великі родовища нафти є на Тихоокеанському узбережжі в штаті Каліфорнія, в гірському штаті Вайомінг. США мають потужну нафтопереробну промисловість. Найбільш великі нафтопереробні заводи фірм: "Ексон корпорейшен" розташовані в штатах Луїзіана і Техас, "Тексако інкорпорейд" в Техасі, "Амоко ойл" також у Техасі. Розміщення нафтопереробки США помітно відрізняється від видобутку нафти. Значна частина потужностей розміщується не тільки в районах видобутку, але і в районах споживання, тобто у найважливіших промислових вузлах Північного Сходу, в портових центрах, на трасах магістральних нафтопроводів. Найголовнішими районами концентрації нафтопереробних заводів є:

- Узбережжя Мексиканської затоки (смуга шириною 200-300 км на території штатів Техас, Луїзіана, Міссісіпі),
- Південна і Центральна Каліфорнія,
- Смуга Атлантичного узбережжя від Нью-Йорка до Балтімора (головним чином гирла річок Гудзон і Делавер).

Райони залягання природного газу в основному збігаються з нафтоносними басейнами. На частку 5 штатів - Техасу, Луїзіани, Оклахоми, Нью-Мексико і Канзасу припадає понад 90% видобутку. Значна частина нафти, газу і нафтопродуктів надходить з південно-західних штатів країни в райони промислової Півночі США. Загальна довжина магістральних нафто- і продуктопроводів близько 300 тис. км, газопроводів - більше 350 тис. км. Особливо густу внутрірайонну мережу розподільчі трубопроводи утворюють на узбережжі Мексиканської затоки, сполучаючи газо- і нафтопромисли з нафтопереробними і газобензиновими заводами, нафтохімічними комбінатами і портами.

За видобутком вугілля США займають 1 місце в світі (1 млрд. т/рік). У результаті енергетичної кризи та різкого підвищення цін на нафту, як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку в США, велику увагу стали приділяти розробці рентабельних способів отримання рідкого палива з кам'яного вугілля. Характерно, що активну роль у цих дослідженнях грають провідні нафтові монополії країни.

Електроенергетика належить до числа найбільш швидко розвиваючихся галузей економіки США. Найбільшою державною енергосистемою США є система гідравлічних і теплових електростанцій у басейні річок Теннессі і Камберленд, керованих Адміністрацією річки Теннессі. Але близько 80% всієї електроенергії виробляється в США на приватних електростанціях, в тому числі 4% - на електростанціях промислових підприємств. Частка ГЕС у виробництві електроенергії неухильно знижується, хоча гідроенергетичні споруди (без насосно-акумулятивних станцій) використовують менше 35% потенційних ресурсів усіх річок. Близько 60% всієї електроенергії, вироблюваної на ГЕС припадає на штати Заходу, в тому числі 48% - на Тихоокеанські штати. Великі ГЕС побудовані в США також на Ніагарі, Теннессі і у верхній течії річки Міссурі. На відміну від ТЕС, всі найбільші ГЕС США належать державі або місцевим властям. До їх числа належать: Гранд-Кулі на ріці [Колумбія](#), Джон-Дей на тій же річці, Роберт-Мозес на річці Ніагара та інші. Розробляються проекти розширення потужностей найбільших ГЕС Тихоокеанського

Північного

Заходу.

З середини 60-х років 20 століття в США різко прискорився розвиток ядерної енергетики. Основні райони концентрації АЕС - Північно-Східний центр і Південноатлантичні штати. Але зараз АЕС розміщуються по території країни вже більш рівномірно і в основному тяжіють до великих промислово-міських агломерацій.

Матеріаловиробничий комплекс США включає гірничорудну і гірничо-хімічну промисловість, чорну і кольорову металургію, нафтохімію, деревообробку, целюлозно-паперову промисловість і виробництво будівельних матеріалів. Ці галузі видобувають і переробляють власні та імпортовані (лісоматеріали, залізну руду, глинозем) сировинні ресурси. Чорна металургія є традиційною галуззю промисловості США. Вона базується на великих запасах залізної руди та коксівного вугілля. Історично в США сформувалися три головних райони чорної металургії: Приозерний, Північно-Аппалачський і Приатлантичний. У першому використовуються залізні руди з місцевих родовищ. Головні центри виробництва розташовані в передмістях Чикаго і Детройта. Північно-Аппалачський район сформувався на місцевому коксівному вугіллі. Найбільші підприємства знаходяться в Піттсбурзі. Уздовж атлантичного узбережжя розміщуються підприємства, які працюють переважно на імпортній руді (Балтімор, Філадельфія). Обсяги виробництва сталі та іншої продукції чорної металургії поступово скорочуються. Країна поступається у лідируючих позиціях [Китаю](#) та [Японії](#) і перетворюється на найбільшого імпортера продукції чорної металургії. Кольорова металургія зосереджена на заході країни, де використовуються місцеві сировинні ресурси і дешева гідроенергія. Основні галузі - мідна і свинцево-цинкова. Практично вся алюмінієва промисловість США працює на привізній сировині.

Хімічна промисловість США за обсягом виробництва продукції, вартості експорту та імпорту впевнено займає 1-е місце в світі. Значну частку продукції становлять синтетичний каучук і гумотехнічні вироби, хімічні волокна і пластмаси. Повсюдно налагоджено виробництво мінеральних добрив. На високому рівні знаходиться фармацевтичне виробництво. За темпами зростання хімічна індустрія значно випереджає обробну промисловість у цілому, поступаючись тільки радіоелектроніці. Виробництво хімічної продукції в США в середньому подвоюється за кожні 10-12 років. Технічний прогрес сприяв різкому збільшенню попиту на синтетичні хімікати з наперед заданими властивостями, перш за все на полімерні матеріали (хімічні волокна, пластмаси, синтетичні смоли), велика частина яких синтезується на базі нафтохімічної сировини.

Найбільші в країні хімічні підприємства: фірма "Юніон карбайд" - у Чарлстоні (Західна Вірджинія) і "Доу кемікл" - під Фріпортом (Техас). Найважливіші центри хімічної промисловості Півдня - Х'юстон ("хімічна столиця" США), Чарлстон, Батон-Руж, Бомонт-Порт-Артур-Оріндж, Тексас-Сіті. Північ, де сконцентрована переважна частина населення США та підприємств обробної промисловості країни, залишається основним районом виробництва і споживання хімікатів у США. Проте близько 60% виробленої на Півночі хімічної продукції (у вартісному вираженні) становлять готові до вживання малотоннажні і дорогі хімікати: медикаменти, мило і миючі засоби, парфумерно-косметичні вироби, барвники.

З хімічною промисловістю тісно пов'язана атомна промисловість, яка має величезне військове значення. У комплексі підприємств цієї галузі найважливіше місце займають заводи з виробництва ядерного пального (урану 235, тритію, плутонію), побудовані під час Другої світової війни урядом США, а потім передані в експлуатацію приватним фірмам. Центрами виробництва ядерних матеріалів є Ок-Рідж (Теннессі), Падьюка (Кентуккі), Савана (Південна Кароліна), Портсмут (Огайо), Ханфорд (Вашингтон).

Машинобудівний комплекс - основа промисловості США. У машинобудуванні зайнято 40% усіх працюючих у промисловому виробництві країни і створюється близько 40% вартості продукції обробних галузей. Машинобудування США відрізняється високою наукоємністю і продуктивністю праці. Підприємства машинобудівної промисловості розміщуються по території країни вкрай нерівномірно - більше 60% їх розташовано в індустріальних центрах Півночі і на Тихоокеанському узбережжі, а частка цих районів у вартості продукції, що випускається становить 80%. Найважливіші центри машинобудування і металообробки США: Лос-Анджелес, Чикаго, Детройт, Нью-Йорк, Філадельфія, Клівленд, Бостон, Сент-Луїс, Мілуокі, Даллас-Форт-Уерт, на частку яких припадає понад 40% умовно-чистої продукції машинобудування та металообробки.

США традиційно ділять з [Японією](#) перше місце у виробництві легкових автомобілів і є світовим лідером з випуску вантажівок, автобусів і спецмашин. Автомобільна промисловість - одна з

найбільш монополізованих галузей машинобудування США. На частку «великої трійки» - концернів «Дженерал моторс», «Форд», і «Крайслер» - доводиться близько 97% національного виробництва легкових і 85% вантажних автомобілів. За межами США ці монополії контролюють майже 25% світового виробництва автомобілів.

Авіаційна промисловість країни - зросла в роки Другої світової війни, з

розвитком військового ракетобудування та розгортанням космічних програм в США, перетворилася по суті на нову галузь - авіаракетнокосмічну промисловість. Авіаракетні монополії «МакДоннел-Дуглас», «Локхід», «Боїнг», «Рокуелл», «Хьюз ейркрафт», протягом багатьох років посідають перші місця за розмірами урядових військових замовлень і являють собою основу військово-промислового комплексу США. Помітне місце в авіаракетнокосмічній промисловості країни займає випуск цивільної авіаційної техніки, зокрема лайнерів, легких літаків, вертольотів, значна частина яких експортується. Провідний район авіаракетнокосмічної промисловості США - Тихоокеанське узбережжя з головними центрами у Лос-Анджелесі, Сіетлі, Сан-Дієго, Сан-Хосе. На Півдні до найважливіших центрів галузі належать Даллас-Форт-Уерт (найбільша за кількістю зайнятих у галузі агломерація району), Атланта, Хантсвілл (Алабама), основний ракетний полігон і космодром країни на мисі Канаверал (Флорида) і центр управління космічними польотами в Х'юстоні. Основні центри складання літаків на Півночі - Сент-Луїс, Уічіто, Нью-Йорк. Понад 60% всього виробництва авіаційних двигунів, приладів, комплектуючих вузлів і деталей зосереджено на Індустріальному Сході США (основні центри - Цинциннаті, Індіанapolis,

Хартфорд, Нью-Йорк, Бостон, Буффало). На Заході до числа великих центрів двигунобудування в авіакосмічній промисловості відносяться Сакраменто, Фінікс, Лос-Анджелес.

Суднобудівна промисловість країни переживає період тривалого застою. Значні розміри має лише будівництво військових кораблів як на приватних верфях, так і на верфях ВМС країни. Основні типи військових кораблів, що спускаються на воду - авіаносці, атомні підводні човни, сторожові кораблі. Найбільші судноверфі приватних компаній на Атлантичному узбережжі країни розташовані в Ньюпорт-Ньюс (штат Вірджинія, фірма "Ньюпорт-Ньюс шіпбілдінг енд драй док") і Гронте (штат Коннектикут, фірма "Дженерал дайнемікс") - провідному центрі конструювання та будівництва атомних підводних човнів; великі верфі є також в Бостоні, Балтіморі, Філадельфії, Нью-Йорку. На узбережжі Мексиканської затоки до важливих центрів суднобудування відносяться Паскагула (Міссісіпі), Новий Орлеан та Мобіл (Алабама); на Тихоокеанському узбережжі великі судноверфі знаходяться в Сан-Франциско, Сіетлі, Сан-Дієго, Лос-Анджелесі.

Верстатобудівна промисловість - одна з найбільш високорозвинених галузей американського машинобудування. В умовах конкуренції, що загострилася, американські верстатобудівні фірми приділяють велику увагу розширенню виробництва складних прецизійних верстатів, автоматичних ліній, багатоцільових верстатів, обладнання з програмним управлінням, а також промислових роботів. Найважливіші райони верстатобудівної промисловості США - Приозер'я (понад 50% всіх зайнятих в галузі) і Нова Англія (понад 20% зайнятих).

Комплекс з виробництва споживчих товарів включає харчову і легку промисловість. Частка галузі в умовно-чистої продукції обробної промисловості країни становить 12%. До найважливіших галузей харчової промисловості США відносяться м'ясна, молочна, виробництво алкогольних і безалкогольних напоїв, консервна і борошномельна. США - найбільший в світі виробник м'ясної та молочної продукції, напоїв, кондитерських виробів. Світову популярність мають такі компанії, як "Кока-Кола" і "Макдональдс". У зв'язку із зростанням цін на продовольчі

товари в США велику увагу приділяють виробництву різного роду заміників натуральних продуктів, а також наповнювачів, панірувальних і ароматичних речовин, що додають в продукти харчування. Розвивається виробництво заморожених харчових продуктів (в тому числі закусок, національних страв, десертних виробів, кремів і тощо) і різноманітних консервів. Розміщення харчової промисловості по території країни в цілому відрізняється відносною рівномірністю. Великі міста, як правило, є і провідними центрами галузі. Однак виділяються райони концентрації підприємств борошномельної промисловості у Північно-Західному центрі і вздовж узбережжя Великих озер (провідні центри: Міннеаполіс - Сент-Пол, Канзас-Сіті, Буффало); м'ясної промисловості - в Чикаго, Канзас-Сіті і Омаха (Небраска); молочної і сироварної - у штатах Вісконсін і Міннесота; консервної - в Каліфорнії. Найбільшими центрами виробництва кондитерських виробів є Нью-Йорк і Чикаго; віскі - Луїсвілл (Кентуккі); кока-коли - Атланта; пива - Сент-Луїс і Мілуокі.

Виробництво сигарет в основному зосереджена в межах Підмонта і Кентуккі. Основні центри - Грінсборо, Вінстон-Сейлем, Хай-Пойнт і Дарем в Північній Кароліні, Річмонд у Вірджинії і Луїсвілл в Кентуккі. Випуск сигар з американського тютюну концентрується на Північному-Сході (основний центр - Філадельфія).

Важливе місце в економіці країни займають галузі легкої промисловості, серед яких виділяються текстильна і особливо швейна і трикотажна, хоча темпи зростання цих галузей невисокі і їх відносна роль у промисловому виробництві знижується. Значним центром в останні роки став один з національних законодавців моди - місто Лос-Анджелес, висунення якого пов'язане з виробництвом жіночих суконь за голлівудськими "кіностандартами".

Фінансова діяльність

У банківсько-фінансовій справі США посилюється концентрація капіталу. Банки відіграють величезну роль в економіці країни. Їх частка у створенні ВВП становить близько 20 %. Федеральна резервна система

(ФРС) США контролює обсяг грошової маси в країні й вирішальним чином впливає на фінансові ринки. *Найбільшими фінансовими центрами США та світу є Нью-Йорк (2-ге місце після Лондона), Вашингтон (7-ме), Сан-Франциско (8-ме), Бостон (9-ме).*

У Нью-Йорку зосереджено понад 2/3 всіх активів іноземних банків, що діють у США. Нью-Йорк обрали місцем розташування своїх штаб-квартир багато фінансових та нефінансових організацій. На Нью-Йоркській фондовій біржі обертаються акції майже 3 тис. компаній.

Економіка Вашингтона визначається зайнятістю в сфері державного управління, а також наданням фінансових послуг. У багатьох фінансових груп є штаб-квартири у Вашингтоні або на його околицях. Дві з п'ятисот найбільших світових компаній за рівнем прибутків розміщуються у Вашингтоні: це Поштова служба США й іпотечне агентство Fannie Mae.

Головним фінансовим центром на західному узбережжі є Сан-Франциско. Економіка міста зазнала нового підйому після того, як у Каліфорнії з'явилася Силіконова (Кремнієва) долина, що вимагало залучення як фахівців високого класу, так і фінансів. У місті працює багато фінансових установ, мультинаціональних банків і страхових компаній або їх регіональних офісів. У центрі міста розміщено близько 30 міжнародних фінансових організацій, а також багато адвокатських контор, піар-компаній, архітектурних компаній тощо.

Фінансовий, банківський та страховий сектори є найбільш важливими у міській економіці Бостона. Так, у місті розміщені штаб-квартири фінансових компаній Fidelity Investments (з англ. – вірність інвестиціям), Sovereign Bank, State Street Corporation. Перша з них – одна з найбільших холдингових компаній світу з управління активами.

Освіта

Рівень грамотності в США становить 99,5 %. Цьому сприяє високорозвинута система освіти, що складається з кількох ланок: середня школа, вища школа та професійні навчальні заклади (коледжі, професійна підготовка на робочих місцях і в системі збройних сил). У системі середньої школи існують різні форми власності: державна (понад три чверті шкіл), приватна та приходська (при церквах). Понад 85 % американців у віці старше від 25 років мають принаймні закінчену середню освіту, в т. ч. 28 % – ще й закінчену вищу, а понад 7 % мають наукові ступені.

У США працює понад 4 тис. вищих навчальних закладів, 57 % з яких є приватними. До топ-50 найкомфортніших для навчання студентів увійшло 7 американських міст: Бостон, Сан-Франциско, Нью-Йорк, Чикаго, Лос-Анджелес, Вашингтон і Філадельфія. Найвищим рівнем якості та вишуканості освіти вирізняється 8 університетів, що виникли у XVII – XVIII ст. Навчання там передбачає належність до вищих соціальних верств населення. Це найбагатші вищі, що дає їм змогу залучати найкращих викладачів та студентів.

Багато років поспіль очолює рейтинги найкращих вишів світу Гарвардський університет – найстаріший у США. Він розміщується у м. Кембридж, штат Массачусетс. До Гарварду приймають людей лише з вищою освітою через систему конкурсів.

Наука: технопарки і технополіси

Особливістю територіальної організації науки в США є зосередження фундаментальних досліджень у вищих навчальних закладах. Це уможливує навчання студентів відповідно до сучасного рівня науки й залучення їх до наукових досліджень. Найбільша інтеграція науки та виробництва відбувається внаслідок створення численних технопарків і технополісів.

Перший у світі науково-технологічний парк був створений у штаті Каліфорнія у 50-х рр. XX ст. і називався Силіконовою (Кремніевою) долиною. Поряд розташований один з найбільших у США університетів – Стенфордський. Стимулом для розвитку технопарку стали замовлення держави на розвиток нових видів продукції переважно в галузі електроніки. Нині – це світовий центр електроніки. Після створення першої Силіконової долини почалася справжня «технологічна лихоманка». Технополіси виникли у багатьох частинах країни.

На розміщення технопарків і технополісів США вплинуло багато чинників, найголовніший з них – наближеність до університетів і до урбанізованих зон. Крім того, важливими є наближеність до промислових та адміністративних центрів, аеропортів та інших транспортних вузлів, об'єктів оборонної сфери, а також наявність сприятливих природно-рекреаційних умов. Саме зазначені чинники зумовили формування цілих куштів технопарків і технополісів у межах трьох велетенських мегаполісів. У них ведуться дослідження в галузі програмового забезпечення, електроніки, біотехнології, медицини, фармацевтики, металургії, аерокосмічної та військової сфери, телекомунікацій

тощо. Молодші технополіси виникли поза межами мегаполісів: у штатах Флорида, Техас, Колорадо, Юта, Північна Кароліна та ін.м

Технопарки і технополіси США

Туризм

Одним із значних видів економічної діяльності США є туризм. Країну щорічно відвідує майже 75 млн туристів (2017 р.). За прибутками від туризму США немає рівних у світі. У 29 штатах туризм є основним за прибутками видом економічної діяльності. Найбільша кількість туристів прибуває до США з Мексики, Канади та Великої Британії. З природних об'єктів країни популярними серед туристів є Великий Каньйон річки Колорадо, найстаріший у світі Єллоустонський національний парк, пляжі Флориди та Гаваїв, гірськолижні курорти Скелястих гір, краєвиди Аляски та інші. Нью-Йорк та Лос-Анджелес – це ті міста, у яких потік туристів не припиняється протягом року. «Мільйоном вогнів у центрі пустелі» називають місто Лас-Вегас, яке зросло завдяки гральному бізнесу. 40 % з найбільш популярних музеїв світу розташовані на території США. Людей в країні приваблюють також парки розваг, морські та гірські курорти, центри азартних ігор, фестивалі, спортивні заходи тощо.

Транспорт

Велика площа США та зовнішні економічні зв'язки потребують розгалуженої транспортної мережі. Головну роль у вантажо потоках відіграє залізничний транспорт, а в пасажиропотоках – автомобільний. Зростає роль авіації у перевезенні вантажів.

У США протяжність залізниць скоротилася майже у 1,5 раза. Їх було замінено автошляхами та авіаційними лініями. Але навіть за таких умов за протяжністю як залізниць, так і автошляхів США є безперечним світовим лідером, але за густотою доріг поступається країнам Європи. Каркас залізничних і автомобільних шляхів становить невелика кількість широтних і меридіональних транспортних коридорів, що зв'язують найбільші міста та мегаполіси. Серед меридіональних коридорів виокремлюються напрямки Нью-Йорк – Флорида, Чикаго – Маямі, Лос-Анджелес – Сієтл.

Зовнішні зв'язки США забезпечують переважно морський та авіаційний транспорт. Каботажні морські перевезення з Атлантичного до Тихоокеанського узбережжя здійснюються найкоротшим шляхом через Панамський канал. У 1970 р. Великі озера офіційно отримали статус четвертого морського узбережжя США. Найбільше великих морських портів країни розміщено на узбережжі Мексиканської затоки: Сент-Джон-те-Баптист, Х'юстон, Новий Орлеан, Бомонт, Батон-Руж. Крім

того, великі за вантажообігом морські порти лежать на північно-східному узбережжі (Нью-Йорк, Філадельфія), у Каліфорнії (Лос-Анджелес, Лонг-Біч), на східному узбережжі (Норфолк, Саванна).

Працюють аеропорти-хаби, зокрема й найбільші за пасажирообігом у світі Хартсфілд-Джесксон в Атланті (104 млн осіб), Лос-Анджелес, О'Хара в Чикаго, Даллас, імені Джона Кеннеді у Нью-Йорку, Денвер, Сан-Франциско, Мак-Каран у Лас-Вегасі. Маямі – найважливіший аеропорт-хаб на шляхах до країн Карибського басейну та Південної Америки.